

Навчально-науковий інститут медицини

Кафедра педіатрії №2

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи спілкування з дитиною»

освітній рівень - другий (магістерський) рівень вищої освіти

спеціальність - І2 Медицина

освітня програма - Медицина

2025 - 2026 навчальний рік

Посилання на сторінку кафедри педіатрії №2 на офіційному сайті НМУ:
<https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/kafedri/departament-pediatrics-2/>
Силабус навчальної дисципліни «Основи спілкування з дитиною»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: І2 Медицина

Освітня програма: Медицина

Анотація курсу

Рік навчання: 1-й Семестр: 1-2

Мова викладання: українська

Форма навчання: денна

Мета викладання вибіркової дисципліни: набуття студентами знань та оволодіння професійними навичками спілкування із здоровими та хворими дітьми різного віку

Очікувані результати: оволодіння компетентностями різного спрямування для досягнення кінцевих результатів навчання

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень,

критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН 24. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН 27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

Теми лекцій

<i>№ з/ п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Загальні принципи ефективної комунікації медичного працівника з пацієнтом дитячого віку та його батьками (законними представниками).	1
2.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною грудного віку.	1
3.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною у віці 1-3 років.	1
4.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною у віці 3-6 років.	1
5.	Особливості спілкування медичного працівника з дітьми молодшого шкільного віку.	1
6.	Особливості спілкування медичного працівника з підлітками.	1
7.	Особливості спілкування медичного працівника з дітьми з	1

	особливими потребами.	
8.	Помилки в комунікації медичного працівника з пацієнтом дитячого віку та його батьками (законними представниками).	1
9.	Особливості спілкування медичного працівника з батьками новонародженої дитини.	1
10.	Особливості спілкування медичного працівника з	1

<i>№ з/ п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
	дитиною та її батьками в умовах надзвичайних ситуацій.	
Усього з дисципліни		10

Теми практичних занять

<i>№ з/ п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Загальні принципи ефективної комунікації медичного працівника з пацієнтом дитячого віку та його батьками (законними представниками).	2
2.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною грудного віку.	2
3.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною у віці 1-3 років.	2
4.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною у віці 3-6 років.	2
5.	Особливості спілкування медичного працівника з дітьми молодшого шкільного віку.	2
6.	Особливості спілкування медичного працівника з підлітками.	2

7.	Особливості спілкування медичного працівника з дітьми з особливими потребами.	2
8.	Помилки в комунікації медичного працівника з пацієнтом дитячого віку та його батьками (законними представниками).	2
9.	Особливості спілкування медичного працівника з батьками новонародженої дитини.	2
10.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною та її батьками в умовах надзвичайних ситуацій.	2
Усього з дисципліни		20

Самостійна робота студента

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Підготовка до практичних занять.	30
2.	Опрацювання практичних навичок (симуляційне навчання).	30
Усього з дисципліни		60

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи:

При вивченні вибіркової дисципліни використовуються різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи, а саме:

- за джерелами знань: словесні (пояснення, лекція, бесіда, дискусія), наочні (демонстрація), практичні (практична робота, опанування практичними навичками);
- за логікою навчального процесу: аналітичний, синтетичний, їх поєднання – аналітико-синтетичний, а також індуктивний метод, дедуктивний, їх поєднання;
- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Поєднуючи та узагальнюючи наведені вище методи навчання, при вивченні дисципліни доцільно впроваджувати такі методи організації навчальних занять як:

- метод клінічних кейсів;
- проблемно-орієнтований метод;
- метод індивідуальних навчально-дослідних та практичних завдань;
- метод «ділової гри»;
- метод «мозкового штурму».

Форми навчання:

- усне обговорення питань теми із залученням більшості студентів групи;
- дискусії з проблемних ситуацій;
- робота з пацієнтами та їх батьками (законними представниками);
- тестування;
- бліц-опитування.

Видами навчальної діяльності студента, згідно з навчальним планом:

- практичні заняття;
- самостійна робота студентів.

Практичні заняття

За методикою організації вони є клінічними, спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу й формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань.

Тривалість одного практичного заняття складає 3 академічні години.

Самостійна робота студента

Виконується студентом самостійно поза межами аудиторних занять та

включає підготовку до практичного заняття, пошук та вивчення додаткової літератури, а також включає опрацювання практичних навичок.

МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю

Теоретичних знань:

- письмове тестування та комп'ютерне,
- індивідуальне опитування, співбесіда,
- структуровані за змістом письмові роботи.

Практичних навичок та умінь:

- контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок, передбачених планом практичної підготовки студента з дисципліни:

- аналіз лабораторних та інструментальних досліджень;
- виконання медичних маніпуляцій в педіатрії;
- надання допомоги при невідкладних станах у новонароджених з використанням муляжів.

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок (стандартизованих за методикою виконання).

Диференційований залік

Виставляється на останньому аудиторному занятті викладачем академічної групи студенту за результатами його навчання як сума балів за 200-бальною шкалою з відповідною конвертацією за традиційною шкалою.

Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Контроль засвоєння практичних

навичок по відповідній темі заняття здійснюється під час поточного контролю.

РЕГЛАМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми, передбачає 100% опитування студентів групи, та оцінювання усіх складових елементів заняття – тестового контролю, контроль виконання практичних навичок, вирішення ситуаційних завдань. Також враховується письмове виконання завдань в процесі підготовки до практичного заняття.

За кожний етап заняття студент отримує оцінку «5-4-3-2», із яких викладач формує середню арифметичну оцінку за заняття, яка конвертується у бали, згідно шкали. Якщо середня арифметична оцінка становить «2», то це відповідає 0 кількості балів.

Критерії оцінювання рівня знань кожної складової заняття.

1). Готовність студента до заняття (початковий етап) перевіряється на основі відповіді на **10 тестових завдань** з використанням платформи LIKAR_NMU.

За вірну відповідь на 9 - 10 тестів студент отримує традиційну оцінку «5»; за 7 - 8 правильних відповідей – оцінку «4», за 5 - 6 правильних відповідей - оцінку «3», менше 5 правильних відповідей – оцінку «2».

2). **Усне опитування** студента оцінюється таким чином:

– Оцінка «5» виставляється у випадку, коли студент дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей;

– Оцінка «4» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок;

– Оцінка «3» ставиться студентові на основі його знань основного змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння, дає відповіді за допомогою навідних питань, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

– Оцінка «2» виставляється у випадках, коли знання студента не відповідають вимогам оцінки «3 бали»;

3). Формування фахових компетенцій.

– Оцінка «5» виставляється у випадку, коли студент демонструє здатність аналізувати та застосовувати отримані при обстеженні хворого результати для вирішення практичних завдань, а саме: збирання анамнезу, огляд дитини, планування обстеження, інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних досліджень; правильно визначає клінічний діагноз при типовому перебігу захворювання; призначає правильне лікування в повному обсязі; демонструє відмінні знання з надання невідкладної допомоги.

– Оцінка «4» виставляється за умови, коли студент демонструє здатність з окремими неточностями аналізувати та застосовувати отримані при обстеженні хворого результати для вирішення практичних завдань; правильно визначає клінічний діагноз при типовому перебігу захворювання; призначає в цілому правильне лікування, але може припускатися окремих несуттєвих помилок, які виправляє самостійно; демонструє добрі знання надання невідкладної допомоги.

– Оцінка «3» ставиться студентові коли він з окремими помилками аналізує та застосовує отримані результати для вирішення практичних завдань; визначає клінічний діагноз при типовому перебігу захворювання; призначає в цілому правильне, але не повне лікування та/або з несуттєвими помилками; демонструє задовільні знання з надання невідкладної допомоги;

– Оцінка «2» виставляється у випадках, коли студент не здатен приймати рішення та діяти у типових клінічних ситуаціях, не здатний визначити клінічний діагноз, призначити правильне лікування.

4) Для контролю засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на запитання ситуаційної задачі.

– Оцінка «5» виставляється у випадку, коли студент правильно та повно вирішує комплексну ситуаційну задачу, дає вичерпні відповіді на усі поставлені запитання.

– Оцінка «4» виставляється за умови, коли студент правильно вирішує комплексну ситуаційну задачу, але може припускатися окремих несуттєвих помилок, які виправляє самостійно.

– Оцінка «3» ставиться студентові, який з окремими помилками вирішує ситуаційну задачу, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь.

– Оцінка «2» виставляється, якщо студент має явні труднощі при вирішенні ситуаційних завдань, дає невірні відповіді на запитання.

Оцінювання самостійної роботи студентів по підготовці до аудиторних практичних занять здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, становить 200 балів.

Диференційований залік проводиться на останньому аудиторному занятті викладачем академічної групи студентів за результатами поточного контролю з відповідною конвертацією суми балів в традиційну оцінку та кредити ECTS.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ,

які присвоюються студентам при оцінці дисципліни

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість балів, що відповідають традиційній оцінці</i>			
		<i>«5»</i>	<i>«4»</i>	<i>«3»</i>	<i>«2»</i>

1.	Загальні принципи ефективної комунікації медичного працівника з пацієнтом дитячого віку та його батьками (законними представниками).	20	16	12	0
----	--	----	----	----	---

№ з/п	Назва теми	Кількість балів, що відповідають традиційній оцінці			
		«5»	«4»	«3»	«2»
2.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною грудного віку.	20	16	12	0
3.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною у віці 1-3 років.	20	16	12	0
4.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною у віці 3-6 років.	20	16	12	0
5.	Особливості спілкування медичного працівника з дітьми молодшого шкільного віку.	20	16	12	0
6.	Особливості спілкування медичного працівника з підлітками.	20	16	12	0
7.	Особливості спілкування медичного працівника з дітьми з особливими потребами.	20	16	12	0
8.	Помилки в комунікації медичного працівника з пацієнтом дитячого віку та його батьками (законними представниками).	20	16	12	0
9.	Особливості спілкування медичного працівника з батьками новонародженої дитини.	20	16	12	0
10.	Особливості спілкування медичного працівника з дитиною та її батьками в умовах надзвичайних ситуацій.	20	16	12	0

Всього балів за дисципліну	Максимальна оцінка – 200 балів
	Мінімальна оцінка – 120 балів

**Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалами
ECTS та чотирибальною (традиційною).**

Бали з дисципліни конвертуються як в шкалу ECTS, так і в чотирибальну шкалу.

Ранжування за шкалою ECTS з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться таким чином:

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ЄКТС	Пояснення
Відмінно	170-200	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре	155-169	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	140-154	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно	125-139	D	Задовільно (зі значною кількістю недоліків)
	111-124	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно	60-110	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	1-59	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Також бали з дисципліни конвертуються на кафедрі у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями таким чином:

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 до 111 балів	3
110 балів та нижче	2

Політика курсу: обов'язкове дотримання академічної доброчесності

студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використань ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Комуникативні навички лікаря: підручник / Колектив авторів за заг. ред. О.С. Чабан. – К.: Медпринт, 2022 – 400 с.
2. Бронікова С. Практики комуникативної культури в медичному закладі. Пацієнт-центрований підхід, 2020. 72 с.

Допоміжна:

1. Стефанишин, К.Л. (2022). Професійна комунікація педіатра з дитиною та її батьками: методична розробка практичного заняття для викладача. Медична освіта, (4), 107–116. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2021.4.12699>
2. Марія Титаренко «Комунікація від нуля. Есеї для Мані». Видавництво Старого Лева. 2019.
3. Hildenbrand G.M., Perrault E.K., Keller P.E. (2020) Evaluating a health literacy communication training for medical students: Using plain language. J. Health Communication, 25(8): 624–631. doi.org/10.1080/10810730.2020.1827098.
4. Page M., Crampton P., Viney R. et al. (2020) Teaching medical professionalism: a qualitative exploration of persuasive communication as an educational strategy. BMC Med. Education, 20(1): 1–11. dx.doi.org/10.1186/s12909-020-1993-0.
5. Karnieli-Miller O. (2020) Reflective practice in the teaching of communication skills. Patient Education and Counseling, 103(10): 2166–2172. doi.org/10.1016/j.pec.2020.06.021. Посилання: (www.umj.com.ua/uk/publikatsia-243480-komunikatsiya-v-medichniy-galuzi-problemi-ta-pidhodi)

Інформаційні ресурси:

<https://clincasequest.academy/calgary-cambridge-guide/>

Розробники

Волосовець О.П. - завідувач кафедри педіатрії №2, член-кореспондент
НАМН України, д.мед.н., професор

Мозирська О.В. - доцент кафедри педіатрії №2, д.мед.н., професор

Ємець О.В. - доцент кафедри педіатрії №2, к.мед.н., доцент

Кривопустова М.В. - асистент кафедри педіатрії №2

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри педіатрії № 2:

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри педіатрії № 2,
член-кореспондент НАМН України,
д.мед.н., професор

Волосовець О.П.

Обговорено та затверджено на засіданні Циклової методичної комісії з
педіатричних дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

голова ЦМК, професор

Починок Т.В.

Перезатверджено:

Підпис

на 20__/20__ н.р.

_____ « _____ » _____ 20__ р. протокол №

Підпис